Ročník XXIX

Dolnolukavický Hlasatel

ČASOPIS PRO DOLNÍ LUKAVICI, KRASAVCE, LIŠICE A SNOPOUŠOVY

Z OBSAHU

ZREKONSTRUOVANÝ OÚ SE BRZY OTEVŘE
OLEJ DO KANALIZACE NEPATŘÍ
NAVŠTÍVÍ NÁS DIVADLO POD ŠIRÝM NEBEM
V LIŠICÍCH PROBĚHNE II. SETKÁNÍ RODÁKŮ

Číslo 4/ČERVEN 2021 www.dolni-lukavice.cz

Vítězslav Opálko

SLOVO STAROSTY

Veřejné zasedání se uskuteční 24. června od 19,00 hodin v KD Snopoušovy.

Vážení spoluobčané, dnešní vydání obecního časopisu Hlasatel se k vám dostává tradičně před lukavickou poutí. Ta letos připadne na poslední červnový víkend. Rodina Tříškových již před zámkem rozložila svoje pouťové atrakce a zve vás k návštěvě. I oni byli postiženi zákazem shromažďování, proto se do Lukavice velmi těší.

Naše činnost se v posledních měsících soustředila na dokončení prací na úpravě dvora obecního úřadu. Na přístřešek pro komunální techniku byl usazen místní firmou pana Mertla krov (viz. foto na úvodní straně), zámkovou dlažbu jsme využili převážně z původních chodníků. Probíhají zemní práce k usazení nádrže na dešťovou vodu (10 m³) a výstavba příjezdové komunikace. Finálně upravený dvůr bude tvořit přehledný a funkční celek s rekonstruovanou budovou a navazujícím dvorkem u prodejny krmiv, kde je bezbariérový přístup na OÚ.

Současně probíhá stěhování vybavení OÚ (zatím za provozu) a výzdoba interiéru dobovými dokumenty a fotografiemi. **Slavnostní otevření plánujeme na 30. července.**

Další úsilí směřovalo k pronájmu obecních budov. Po mnoha jednáních je před schválením nájemní smlouva na pronájem KD v Krasavcích (tiskárna) a KD ve Snopoušovech (pohostinství).

Na úpravu veřejné zeleně byly nasazeny veškeré síly a technika obce. K problematické likvidaci větví byl k obecnímu traktoru dokoupen drtič větví.

Byl dokončen audit hospodaření obce, o výsledku budete informováni na veřejném zasedání zastupitelstva obce. Probíhá kontrola hospodaření ZŠ a MŠ obcí jako zřizovatelem, následovat bude veřejnosprávní kontrola školní jídelny. O výsledku vás budeme informovat.

Užijte si slunné počasí, načerpejte síly po nevlídných pandemických dnech, ale buďte v kontaktech stále opatrní. Ještě není vyhráno.

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

Obec přivítala 9. června sedm nových občánků, kteří jako první obdrželi navýšený finanční dar v hodnotě 2.000 Kč. Mezi novými občánky byli Nikolka Karbanová, Martinka Tampová, Thea Turková, Ronja Šmiřáková, Jakub Šmat z DL, Lukášek Oliver z Krasavec a Filip Kraus z Lišic. **Všem přejeme mnoho zdraví.**

Ing. Anna Kadlec Valentová

SLOVO ZASTUPITELE

Tentokráte usedám k psaní na poslední chvíli. Nelze se divit, rozvolňování vládních opatření a příjemné slunečné dny, kterých jsme se konečně dočkali, mě trochu odvedly od plnění povinností. Přesto se pokusím i tento úvodník napsat tak, aby vás zaujal.

Doufejme, že po dlouhé uzávěře způsobené koronavirem a s tím spojeným celkovým vyčerpáním většiny společnosti, která krizí byla zasažena, přichází období, kdy se máme zase na co těšit.

nové vybavení obecního úřadu

Nezapomínejme na to, co jsme si z koronavirové krize uvědomili – ocenit význam rodiny, blízkých přátel, věřit sami sobě a vzájemně mezi sebou komunikovat. Je důležité mít radost ze života, dětí a vnoučat a nenechat si kazit životní spokojenost každodenními neradostnými zprávami. Třiďme informace, udržujme si informační hygienu. Tato doba potvrdila i známé rčení, že všechno zlé je pro něco dobré. Najednou byl čas na úklid, resty, záliby. Já jsem se v této době naučila péct rohlíky, houstičky a kváskový chléb. Někteří z Vás měli příležitost moje výrobky i ochutnat. Nyní se osobně těším, že se budu věnovat opět kultuře, poznávání, cestování. V co nejbližší době bych chtěla navštívit a prohlédnout si interiér nově zrekonstruované Katedrály sv. Bartoloměje v Plzni včetně nové trasy do podkrovní expozice.

U nás v obci se můžeme například těšit na změněnou tvář budovy obecního úřadu. „Zub času“, který na obecním úřadě neúprosně zapracoval, přivedl zastupitelstvo k nutnosti řešení, co s ním dál. Zastupitelstvo rozhodlo o kompletní přestavbě, a tak po rekonstrukci objektu vznikly moderní prostory, které umožní návrat úřadu do této adaptované budovy. **Obnovení provozu po náročném stěhování zpět se předpokládá od 2. srpna.** Občanům obce Dolní Lukavice bude zajištěn komfortní způsob řešení jejich záležitostí.

Pandemie s sebou přinesla i změny v oblasti zaměstnanosti, útlum některých oborů, ale i naopak nové pracovní příležitosti. Řada zaměstnanců změnila svůj obor, častěji využívala home office, naplnilo se očekávání ve zvyšování digitalizace v jednotlivých sférách. Do konce června letošního roku byla prodloužena část programu Antivirus, který se vztahuje na zaměstnavatele, jejichž zaměstnanci mají nařízenou karanténu nebo izolaci. Program Antivirus pomáhá zmírňovat následky pandemie na zaměstnanost už od loňského dubna a dosud podpořil přes jeden milion zaměstnanců. V těchto týdnech pokračuje rozvolňování vládních opatření, proto se prodlužuje pouze tento režim. Od 1. 7. 2021 lze úřad práce též žádat o náhradní výživné. Je to sociální

dávka určená k podpoře nezaopatřených dětí, a to v případech, kdy rodič (povinná osoba) řádně neplatí výživné, které mu bylo stanoveno rozhodnutím soudu. Žádost se podává na předepsaném tiskopise na oddělení státní sociální podpory příslušného kontaktního pracoviště Úřadu práce ČR dle trvalého bydliště oprávněné osoby tj. dítěte. Bližší informace jsou k dispozici na webových stránkách ÚP ČR www.uradprace.cz nebo se lze v případě dotazů obrátit na Call centrum ÚP ČR, bezplatnou linku 800 779 900.

A co dodat závěrem? **Přání krásného léta, plného příjemných zážitků.**

Michal Böhm, místostarosta

Michal Böhm

OLEJE A TUKY Z DOMÁCNOSTÍ

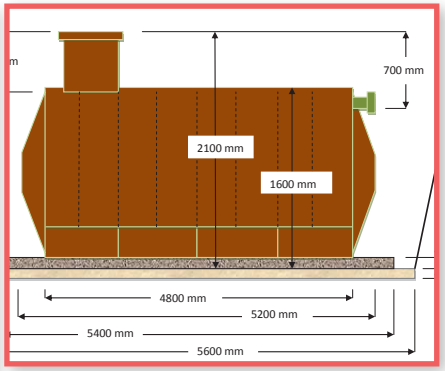
Jak naložit s tuky a oleji po smažení? Nejsnadnější posup nemusí být vždy nejlepší. Vylévání do kanalizace způsobuje pořádnou neplechu. Tuk se spojuje s ostatním odpadem a hmota pak tuhne a snižuje průchodnost vaší kanalizační přípojky a následně kanalizačního řadu.

Od července budou ve všech obcích rozmístěné speciální popelnice na kuchyňské oleje a tuky. Pro ekologickou likvidaci ukládejte v uzavřených v PET lahvích.

ZPRÁVY Z OBCE V OBRAZE

Přístřeškem na techniku jdeme na dvoře do výšky... ...na druhé straně jdeme do hloubky.

Podzemní nádrž české výroby o objemu 10 m³ pro zadržování dešťové vody dodává firma Levná kanalizace s.r.o. ze Skočic. Propojíme svody ze střechy přístřešku a budovy obecního úřadu.

Sběr nebezpečného odpadu byl poprvé doplněn i o kontejner na objemný odpad. Na jednom místě jste mohli odložit i koberce, lina, nábytek.

Zbytečnou pracnost s vytříděním máme, když někteří občané doslova na jedno místo (do objemného kontejneru) odloží i elektrospotřebiče a pneumatiky, jen pár kroků vedle.

Obnovené lavičky na dětském hřišti u ZŠ. Děkujeme tímto panu Josefu Bendovi z Lišic, který obci poskytl dřevo z krovu stodoly.

Započali jsme s rekonstrukcí stávajícího bytu v MŠ, prostory budou sloužit školní jídelně a školce. Část bouracích a demotážních prací provádíme svépomocí.

Benedikt Vokáč, DL

Expedice do pivovarského sklepení Dolnolukavicka

Mírně půdorysně zalomený pivovarský sklep s lednicí z roku 1771 se rozkládá u bývalé zámecké zahrady. Vstup je přes předsíň v přízemí obecní stodoly, bohužel se nejedná o původní vstup, ale o otvor na spouštění sudu do sklepení. Tato mladší budova, která byla vystavěna na místě staré stodoly, strhli v 80 letech minulého století. Obecní stodola je dnešním jediným vstupem. Přední část sklepa je vyzděná z cihel, zadní část s lednicí. Sklepení je tvořeno z pěti částí ke vchodu mírně se svažující cihelně zaklenuté chodby. Uprostřed zaklenuté chodby je propojovací průchod konstrukcí. V levé chodbě se nachází povrchový odvětrávací žlab. Sklep je v zadní části ukončený druhotným návozem a zděnou příčkou s dveřním otvorem, zde se nachází lednice, určená pro celoroční skladování ledu na chlazení piva. Zaklenutí sklepa je zesílené několika příčnými cihelnými pasy. Odvětrání, sklepa i lednice je v pravém křídle bohužel zasypané též závozem. Větrací průduchy směřují v pravém křídle na povrch bývalé zámecké zahrady. V předsíni sklepení lze nalézt zazděný přístup k bývalému vstupu, který byl již dávno zasypán. Sklep má pěkné klenuté stropy z cihel a kameniva. Netopýry, krysy, a jiné běžné obyvatele podobných prostor jsme na naší expedici nepotkali.

Jana Boušová a Vlasta Přibáňová

Svatojánská stezka

V sobotu 29. května jsme se zúčastnili zajímavé kulturní akce s názvem Svatojánská stezka. Na startu u kostela nás přivítala organizátorka akce Evička Horová, rozdala mapy, papíry a tužky a seznámila nás se vším, co nás bude čekat.

Trasa o délce 6 km byla přiměřeně dlouhá i pro účastníky staršího věku. Na prvním stanovišti v kostele na nás čekal pan farář P. Peter Hermanovský, který nám rozdal první úkol. Pokračovali jsme k zámku, navštívili zámeckou kapli a zhlédli středověké rytířské souboje. Na mostě přes řeku Úhlavu jsme plnili další úkol. V Krasavcích jsme měli možnost navštívit interiér malebné kapličky a seznámit se s příběhem místní sochy sv. Jana Nepomuckého. Pokračovali jsme na náves do Snopoušov, kde jsme si všichni vyzkoušeli, jak se střílí z luku šípem na terč. Poslední (páté) stanoviště se nacházelo nedaleko lišického mlýna, kde bylo již blízko do cíle, kde nás s úsměvem čekala opět pořadatelka akce Evička Horová. Zde jsme po úspěšném splnění úkolů obdrželi brožurku o sv. Janovi a poukázky na občerstvení do Chovatelny.

Na trase neustále jezdil Radek Hora - fotografická spojka, kterému nic neuniklo a jeho rozsáhlou fotografickou dokumentací si zpětně připomněli, jak moc se akce opravdu vydařila. Počasí nám přálo, Evička měla vše perfektně rozmyšlené a připravené, chlapci z Dolnolukavických Pánů bravurně zaujali účastníky pochodu na stanovištích, rytíři v brnění oslnili svým šermířským umem a závěrem jsme si pochutnali na vynikajících paprikových klobásách z udírny, které připravili hasiči DL. S kladnými ohlasy ostatních turistů konstatujeme, že se jednalo o velmi zdařilou akci, které se zúčastnila necelá stovka příznivců turistiky nejen z našich obcí a okolí, ale také z Plzně a Prahy. Moc děkujeme za příjemně strávené odpoledne a budeme se těšit příště zase naviděnou.

Mgr. Lenka Zedníková a Mgr. Naďa květoňová

V Lišicích na Lišácké stezce

V sobotu 5. června 2021 jsme připravili v Lišicích ke Dni dětí Lišáckou stezku. Všichni se seznámili nejprve s Lišickou pohádkou, která je stezkou provázela. Na stezce je čekalo 7 úkolů. Jejich správným splněním získali tajenku, která dovedla téměř na 100 účastníků a z toho 45 dětí za pokladem liščí nory. Někteří se vydali pouze na kratší trasu (2 km), ale většina si prošla stezku celou (4, 5 km) - k remízku U Sáry – rybník na Drbné – U křížku a zpět na náves. Po odkrytí pokladu čekalo všechny opékání buřtů, které zajistilo SDH Lišice. Na lišické návsi si mohly děti vyzkoušet různé skákací hry na chodníku, které jim tam nakreslil Michal Böhm. Děkujeme za „poklad“ Obci Dolní Lukavice, Vlaďce Blahoutové a především těm, co si dětské sobotní odpoledne užili.

Spolek Přátel Matky Země

Koncem května Spolek Přátel Matky Země vyrazil k Princlově studánce nad Snopoušovy ji vyčistit od největších nánosů a pomoci tak přírodě a zvířátkům. Nejhezčí moment byl pro děti, když si pramínek razil cestičku.Počasí se povedlo a vše jsme zakončili dobrou společnou sváčou v lese.

29. června od 16, 00 hodin na školním hřišti proběhne nejen pro bývalé členky tanečních kroužků, ale i ostatní i maminky Rozloučení se školou a Přivítání prázdnin tancem pod vedením Štěpánky Lexové. Více info 604 916 990.

Kulturní a sportovní pouťový program

25. června - zahrada Chovatelny

19,00 – divadelní představení Nevěrníci

20,00 – hudební talent Lucie Dolejšová

20,30 – Hájenka z Hájů, posezení

27. června

10,30 – mše svatá v kostele v DL

13,00- minižáci DL – Chlumčany

14,00 - DL „A“ - stará garda DL

Občerstvení zajištěno.

18,00 - posezení s hudbou v zahradní restauraci v sokolovně

Pozvánky na další kulturní akce

23. července - Mexický večer v Chovatelně

21. srpna – II. setkání rodáků v Lišicích

28. srpna – Dožínky Lukreny a. s.

Mgr. Lenka Hajšmanová, DiS.

Zprávy ze ZŠ a MŠ

Vážení čtenáři, nestandardní školní rok bude za chvíli minulostí a my ho zvládli včetně projektových dnů, školního výletu a v rámci školní družiny jsme se zúčastnili Svatojánské stezky. **Přeji žákům a dětem krásné prázdniny a všem ostatním odpočinkové a slunné léto.**

Petra Hadačová, vedoucí učitelka MŠ

První červnový den je ve školce tradičně ve znamení dobrodružství. I letos byla pro děti nachystána stopovačka, plnily se úkoly, hledal se poklad, na zahradě probíhaly soutěže a na závěr si děti došly pro sladké odměny.

S přicházejícím létem přišlo i očekávané rozvolnění a tak k nám přijede divadlo, pojedeme na výlet a proběhne rozloučení s předškoláky. Do školy se chystá 18 dětí a stejný počet dětí jsme přijali na další školní rok. Bohužel nebylo možné z kapacitních důvodů uspokojit všechny žádosti o přijetí.

Přejeme všem krásné prázdniny, klidné dovolené a budeme se těšit na naše nové kamarády.

Mgr. Eva Horová

Rozhovor

s Michalem Cajthamlem (*1970), žije v Horní Lukavici.

Věnujete se krásnému koníčku. Jak jste se k tomu dostal?

Jako kluk jsem rád kreslil, maloval a fotil, takže jsem k tomu přidal ještě keramiku. Zpočátku to samozřejmě byla spíše zábava. Později i díky tomu, že v mládí jsem na tom nebyl moc zdravotně dobře, padla volba na studium na keramické škole v Bechyni, kde jsem prožil nádherné mládí a poznal skvělé profesory a sochaře, např. Jaroslav Podmol (autor sousoší Přeštických kanců), Václav Hrůza, Bohumil Dobiáš. Po škole jsem pracoval v Keramu Kožlany, potom jsem se seznámil s Jaroslavem Kosou a Antonínem Valešem a několik let jsme spolu tvořili v Plzni na Roudné. Od roku 1993 jsem měl keramickou dílnu v Plzni na Doubravce ve Svornosti a potom jsem ji přestěhoval do Horní Lukavice.

Co všechno vyrábíte?

Většinu výrobků dělám na hrnčířském kruhu. Užitkovou keramiku hrnky, vázy, džbány, květníky, misky, mísy, aroma lampy atd. Ale když je potřeba, modeluji, nebo dělám z plátů, či používám formy (např. figurky koček, máselnice, koule do zahrad, baráčky, dveřníky na zeď, plakety).

Kde vaše výrobky můžeme najít?

Dříve jsem dodával hodně do obchodů, ale v posledních letech se situace změnila a to nejen v souvislosti s COVID-19. Rád prodávám na trzích a jarmarcích např. Berounské trhy, Selské slavnosti v Holašovicích, Chanovice, Kunštát. Jezdil jsem i do zahraničí Vídeň, Belzig, krásný hrad Satzvey, Zweibrücken, Pezinok.

Na podzim 2019 jste dostal od Obce DL nabídku vyrobit sošku sv. Václava do lišické kapličky. Jak vše probíhalo?

Vždycky je taková nabídka jistá výzva. Těšil jsem se na zajímavé tvoření a také jsem trnul, jestli vše vyjde jak má. U hlíny bohužel, i když o to je to zajímavější nikdy člověk neví, jak to z pece vyleze. Něco jsem si pročetl, vyhledal jsem si několik obrázků sv. Václava a potom jsem si vytočil korpus, hlavní tělo na kruhu a začal domodelovávat. U hlíny se nesmí nic uspěchat a hlavně musí pomalu schnout.

Byla to vaše první soška nebo jste již některé vyráběl?

Modeloval jsem sošku sv. Vavřince pro obec Zemětice, teď tvořím sv. Josefa pro soukromou kapličku do truhlářské dílny. Jako dárek jsem vymodeloval sošku dráčka s vrtulí, kočku v řeznickém kabátku pro mistra řeznického a na okruhu kolem Radyně ve skalách najdete pamětní desku horolezci.

Už jste něco vyrobil pro naši obec?

Před časem jsem vytvořil logo pro Lukaváček, namaloval jsem ceduli se sluníčkem na školu a možná ode mě žáci lukavické ZŠ ještě mají titulní stranu na žákovské knížce.

Za chvíli bude socha slavnostně odhalena, je něco co byste chtěl vzkázat čtenářům, případným divákům?

Mým největším přáním samozřejmě je, aby se soška sv. Václava líbila a co nejdéle zdobila lišickou kapličku.

Slavnostní odhalení sochy proběhne 21. srpna 2021 v 17,00 hodin u kapličky v Lišicích. Kapličku vysvětí P. Peter Hermanovský.

Mgr. Eva Horová

Zapomenuté osobnosti – 10. část

Tři generace slavných Schneiderů

Jako první je připomínán **MUDr. Josef Honor Scheinder (1804-1874)** narozený v Místku na Moravě. Byl to lékař a přírodovědec. Jeho otec Václav byl krejčím v Dolní Lukavici čp. 5, kde žil v podnájmu. V roce 1831 Josef Schneider získal na univerzitě ve Vídni doktorát. Po ukončení studií se vrátil zpět do Dolní Lukavice. O rok později v Přešticích vypukla epidemie cholery. Jako lékař se rozhodl proti této chorobě bojovat, a to úspěšně. Jelikož si ho lidé oblíbili, usadil se v Přešticích jako městský lékař. Staral se také o německy mluvící skupinu obyvatel v regionu a o šlechtickou rodinu Schönbornů na lukavickém zámku. Proti choleře bojoval preventivními opatřeními a snažil se již tehdy prosadit zavedení očkování do škol. 1. dubna 1834 se v lukavickém kostele oženil s dcerou nadlesního Annou Terezii Weisovou, která žila na lukavickém zámku, kde se seznámili. Měl s ní deset dětí a všechny z nich se dožily dospělosti. Zemřel v Přešticích.

V jeho šlépějích šel **syn Julius (1846-1897)**, který také vystudoval medicínu a získal titul MUDr. 24. srpna 1873 se oženil s Annou (*1846) rozenou Rondevalden z Klatov a žili v Dolní Lukavici čp. 104 (dům naproti sokolovně). Od roku 1878 pracoval jako vrchnostenský lékař pro hraběcí rodinu Schönbornů. Byl všeobecným lékařem a také se speciali-

zoval na porodnictví. Od roku 1879 byl lékařem v lázních Letiny a od roku 1891 se stal obvodním lékařem pro dolnolukavický obvod. S manželkou vychovali tři syny Julia, Elgerberta, Rudolfa a dceru Kateřinu. Zemřel 13. května 1897 v Dolní Lukavici čp. 104 ve věku 52 let na mrtvici. Je pohřben na lukavickém hřbitově.

Z této rodiny se dále proslavil **syn Rudolf (1881-1955), rodák z Dolní Lukavice čp. 104.** Po obecné škole v Dolní Lukavici vystudoval v letech 1893-1900 Reálné vyšší gymnázium v Klatovech. Od roku 1901 pokračoval ve studiu na Filosofické fakultě české Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze, kde se zaměřil na matematiku, fyziku, meteorologii a klimatologii. Profesorem Františkem Augustinem byl doporučen k jeho následné práci v Ústředním ústavu pro meteorologii a geodynamiky ve Vídni. Zde získal značné zkušenosti a vědomosti především v oblastech měření záření v atmosféře, pilotováním a měřením ovzduší za pomoci balónů a v oblasti předpovědi místního počasí Kaltenbrunnerovo-Schneiderovou metodou. Po vzniku ČSR byl zakládajícím ředitelem Pražského hydrometeorologického ústavu, kde pracoval 25 let jako první ředitel. Zemřel 16. srpna 1955 v Praze.

Jaromír Chmelík, HL

Jak jsem chodil „do houslí“

Často projíždím Dolní Lukavicí kolem domu, kam jsem chodil na počátku 40. let minulého století na výuku hry na housle. Dodnes na to vzpomínám s úsměvem a určitou nostalgií. Ano,výuku prováděl kapelník pan Pavel Mašek. Od počátku 30. let minulého století, byla hra na housle velmi populární. Na výuku chodilo hodně žáků i z okolních vesnic. Z Horní Lukavice se mnou chodil Milouš Vokáč, z Lišic Anynka Hrubá (provdaná Turková) a Karel Hrubý z Dolní Lukavice. Pan Mašek vyučoval Malátovu školu, která měla 10 sešitů.

Výuka probíhala v kuchyni. Tam jsme zažili spoustu příhod. Vlevo stál plechový sporák na čtyřech nohách. Proti dveřím stávala lavice, kde sedávali žáci, kteří čekali na svoji hodinu. Pro ukrácení času se hodně hrála dáma, nebo "mlejn". Vpravo byl stůl a kolem jsme měli stojánky. Na jaře byla někdy pod sporákem umístěna kvočna s kuřaty. Horší bylo, když tam byla husa s housaty, a když husa během naší výuky začala kejhat a pan Mašek se nedovolal manželky. To seskočil z rohu stolu, na kterém vždy seděl, proběhl mezi stojánky a husa letěla až na Pokornejch zeď. Pak se vrátil, napil se čaje z lipového květu, který mu vždy stál na kamnech. My jsme si zatím stačili postavit stojánky a poskládat noty. Pak se hrálo dál.

Jak postupovala naše výuka, začali jsme hrát i z jiných not. To pan Mašek otevřel truhlu, rozdal nám tzv. lístky. To byly drobné skladbičky, které jsme už byli schopni zahrát. Některé už byly značně zažloutlé, podepsané ještě Martinem Maškem, otcem pana kapelníka. Tyto skladby hrálo již několik generací. Mezi prvními byly tyto skladby: Pochod olověných vojáčků, moje první ouvertura, Z luhů polabských, Hofmannovy povídky.

Jednou ročně byla v lukavické sokolovně pořádána akademie žáků celé „Maškovy školy.“ Pro Dolní Lukavici a i okolní obce to byla událost. Sál byl zaplněn do posledního místa rodiči a přáteli muziky. Přispělo k tomu také to, že za války bylo podobných akcí minimum. Samozřejmě, hlavní roli na těchto akademiích hráli pokročilejší žáci. Ale všichni jsme si to užívali jako praví muzikanti. Někdy jsme také hráli v kostele, hlavně o Vánocích. Když jsme hráli asi 6.sešit pan Mašek mezi námi sondoval, zda budeme pokračovat dál na jiném nástroji a směroval to tak, aby mohl doplňovat svoji kapelu. To ostatně dělali i jiní, např. pan Hladík ze Dnešic, který měl žákovskou kapelu a v uniformách koncertovali v širokém okolí. Skoro všem pan Mašek nutil lesní roh, ale bez úspěchu. Nejhůře dopadl ten, který řekl, že by chtěl hrát na harmoniku. Tu přímo nenáviděl. Jak ubíhal čas, začali jsme mít i jiné zájmy. Kdy jsem skončil, to už si bohužel nepamatuji, ale bylo to někdy na začátku 7.sešitu.

Teď s odstupem času si uvědomuji to úsilí a obětování a jak velká láska byla pro něho hudba. Vždyť měl ještě hospodářství a ještě my jsme nebyli žádní beránci. Měl s námi velkou trpělivost, ale když jsme přišli nepřipravení, tak bylo zle. To proběhl mezi stojánky až ven. Když se vrátil, pokračovalo se dál. Jednou, když jsme šli s Miloušem Vokáčem na hru, ve strouze pěkně svižně tekla voda, tak jsme housle pouštěli skrz můstky. Dopadlo to špatně. Když jsme měli hrát, měli jsme v pouzdru vodu. To bylo zle. Nějakou jsme dostali, dnes by to bylo žalovatelné. Chci podotknout, že tenkrát byly strouhy i můstky udržované. Každá silnice měla svého cestáře, zde to byl pan Dolanský z Račan.

My jsme měli dobrou partu. S Anynkou Hrubou jsem chodil do třídy, Milouš Vokáč byl o rok mladší. Oba již nežijí. Karel Hrubý byl o rok starší. Ten mě jednou tak dlouho přemlouval, až jsem svolil a spolu jsme nějaký čas ministrovali. Ale to už by byl jiný příběh. Když jsem s ním před mnoha lety mluvil, tak dělal řidiče u dálkové dopravy ČSAD v Praze.

Je velká škoda, že se v Dolní Lukavici na záslužnou práci pana Pavla Maška pomalu zapomíná. Často chodím kolem jeho hrobu na lukavickém hřbitově k hrobu svých rodičů. Na jeho hrobu byl nápis „Zde odpočívá Pavel Mašek, kapelník.“ I to už bohužel odvál čas. On muzice věnoval celý život. Jen to co s kapelou odehrál koncertů, tancovaček, plesů. Nikdy nehrál do dvou, nebo do čtyř hodin podle smlouvy, tak jako dnes se hraje podle peněz. Oni hráli, dokud měli posluchače a dokud je to bavilo. Kolikrát jsem viděl, jak v neděli odpoledne šel pan Šindelář, obchodník z Horní Lukavice s basou na zádech z plesu. Aby se tato kapela úplně nevytratila z mysli občanů a historie obce si myslím, že by bylo zapotřebí pořádat nějaké akce, i dlouhodobější, které by tuto kapelu připomínaly.

Na počátku 40. let minulého století šli všichni žáci dolnolukavické školy v zimě

a ve sněhu do Přeštic na film o životě Františka Kmocha. Jmenoval se "To byl český muzikant". Tím byl i pan Pavel Mašek (1890-1959), kapelník.

Marie Pintířová, DL

Pouťové koláče

S blížící se lukavickou poutí bych ráda zavzpomínala na časy před zhruba šedesáti lety, když jsem s maminkou pekla pouťové koláče. Pekly jsme jich většinou okolo 15-25 ks. Tehdy se vše dělalo trochu jinak a trvalo mnohem déle, neboť v domácnostech ženy ještě neměly elektrické spotřebiče a vše se dělalo ručně. Když se pekly koláče, bylo zapotřebí více ženských rukou. Příprava a pečení zabralo, nejméně polovinu dne. S pečením se začínalo brzy v sobotu ráno.

Den předtím se namlel mák a uvařil v mléce. Rozinky se přelily horkou vodou a nechaly napučet. Poté jsme z nich odstranili stopky, nalili na ně rum a nechali do druhého dne. Ještě předtím jsme si připravili kolečka z tenkého balicího papíru (dnes pečící) a to tak, že byla o kousek větší než koláč. Těsto bylo základ. Potřebovali jsme k tomu žloutky, hladkou mouku, cukr, vanilkový cukr, máslo, smetanu a droždí. Když byly kvasnice v ohřáté smetaně co nejvíce vzešlé, vlily se do utřeného másla se žloutky a pomalu se s moukou promíchaly. Nakonec se přidaly ušlehané bílky a pomalu se promíchaly s moukou. Těsto nesmělo být ani tuhé ani řídké. Po vykynutí v míse jsme ho rozdělili na kousky, které jsme vždy zvážili, aby koláče byly přibližně stejně velké (10-12 dkg). Tyto bochánky jsme nechali znovu vykynout, rozváleli a kladli na papírová kolečka, která jsme předtím potřeli sádlem. Zde kynuly potřetí. Poté jsme vypracovali okraje, potřeli je vajíčkem a mohlo se začít zdobit. Namletý mák jsme smíchali s bílky, cukrem, vanilkovým cukrem, skořicí a strouhaným perníkem. Jelikož domácí tvaroh býval hrudkovitý, umlel se na masovém strojku a ochutil (cukrem, vanilkovým cukrem, šlehačkou, badyánem a žloutky). Na strojku se umlela i domácí švestková povidla, do kterých jsme přidali drcené piškoty, hřebíček a perník. Do všeho "mazání" se vždy přidával rum a vanilkový cukr a nešetřilo se ani do těsta!

Zdobení vyžadovalo jistý čas, zručnost a především trpělivost. Vzory koláčů byly různé a každá hospodyňka měla své oblíbené. Zdobily se tím způsobem, že mazání na těsto se nanášelo polévkovou lžící a hezky uhladilo. Pak přišla moderní doba a začaly se používat trubičky – ozdobné cukrářské špičky, což bylo s původní technikou nesrovnatelné. Pak se na tvaroh kladly rozinky a na mák mandle (oloupané a nakrájené). Když se koláče vytáhly z trouby, ihned jsme je postříkali sladkou smetanou a posypali moučkovým cukrem smíchaným s vanilkovým. Tímto se na povrchu utvořil krásný "led" a koláče ještě více chutnaly. Uchovávali jsme je v chladu. Když se nesnědly, vydržely i týden. Dříve se na pouť peklo v každé chalupě a každá hospodyňka se ráda dobrými koláči pochlubila po svátečním obědě. Pokud byste je chtěli zkusit upéct, zde je recept: 25 dkg cukru, 25 dkg másla, čtvrt litru sladké smetany, 10 dkg kvasnic, 5 vajec, sůl, 1 kg hl. mouky, citron, vanilkový cukr, badyán.

Mgr. Eva Horová

Vzpomínáme na obchod paní Vrbové

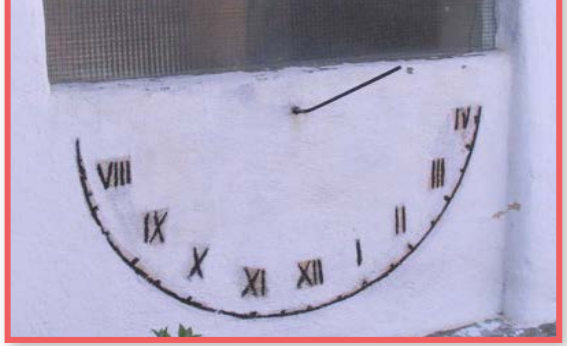

Před třiceti lety si svůj obchod se smíšeným zbožím v budově, kde se dnes nachází obecní vedle – vedle klubovny, otevřela paní Jitka Vrbová (*1955) z Dolní Lukavice čp. 204. Předcházelo tomu mnoho stavebních úprav. Paní Vrbová sdělila: „*V červnu 1991 jsme zahájili první úpravy na budově, která patřila a stále patří Obci Dolní Lukavice. Museli jsme udělat novou elektroinstalaci, vydláždit podlahy, vybavit obchod nábytkem. Při úpravě skladu v zadní místnosti přiléhající k sousednímu domu jsme vyvezli dva valníky sutě. Místnost dříve sloužila jako šatna vedlejšího sálu. Podlaha byla o metr výše, než je teď.*“ Sortiment byl pestrý, ale převážně se jednalo o potraviny a možné bylo i zboží na objednávku. V prodejně se vystřídalo několik prodavaček. V dobách největšího obratu současně tři. K ukončení provozu prodejny v roce 2003 přispěl nástup velké sítě supermarketů v okolí a také větší administrativy.

Mgr. Eva Horová

Sušárna ovoce Lukreny slaví 10 let

Nebílovy jsou známy jako sadařská obec s dlouholetou tradicí, pěstování peckového a jádrového ovoce v obci navazuje na sadařství zahradníků tehdejších panských sadů. V roce 1999 navázala na tuto tradici zemědělská společnost Lukrena a.s. se sídlem v DL. Na 48 ha pěstují jablka a švestky, v malém množství hrušky a višně. Raritou je speciálně vyšlechtěná odrůda jabloně, tzv. Nebílovský sklenáč. V roce 2010 byla uvedena do provozu moderní moštárna, v červnu 2011 byl zahájen provoz sušárny ovoce. Suší zde jablka, hrušky, švestky a třešně.

Mgr. Eva Horová

Sluneční hodiny – 2. část

Sluneční hodiny nechyběly na zdi hospodářské budovy u čp. 115, která sousedila se starou kovárnou. Nainstaloval je František Brand (1905-1984), který byl dle pamětníků velký kutil a rád zkoušel nové věci. Když se na konci 60. let 20. století bourala kovárna, byly strženy i hospodářské budovy a tím navždy zmizely i tyto hodiny. Třetí sluneční hodiny najdete u domku čp. 14 (pod sokolovnou). Během 70. let minulého století je zhotovil Josef Komorous (1925-1996). Stejně jako pan Brand byl domácím kutilem a chtěl vyzkoušet, zda půjdou. To se mu podařilo a hodiny mu dobře posloužily. Nyní je udržuje jeho dcera Hana, provdaná Burlová, s manželem Františkem. Paní Burlová sdělila: „*Hodiny ukazují čas přesně, ale podle zimního času.*“

Mgr. Eva Horová

Rybáři na Lukavicku – 4. část

Rybářské závody

V roce 1967 se v osadě Údolí Luny u Lišic konaly první rybářské závody a hody. Osadníci připravili tzv. rybí rallye. Byl jmenován ředitel závodu a komise k hodnocení úlovků. Ženy dostaly za úkol měnit rybí úlovky na chutné pokrmy. Vítězem prvních rybářských závodů se stal Ladislav Štekl. Ti, kteří nic nechytili, museli alespoň přinést do společné jídelny rybí výrobky. V novinách „Pravda“ vyšlo v tomto roce hodně příspěvků: „*Začali jsme u rybářů. O naší osadě, kde šerifem je Venda Trmota, se doposud nic nezměnilo. Minulý rok všechno změnil. Začali jsme sportovat. Nejdříve to byly rybářské závody na řece Úhlavě. Naši rybáři to vzali vážně, jako by šlo o závody mezinárodní. Celý den nejedli, nepili, jen seděli u vody, svůj úlovek každý ukrýval. Až když jim porota z nerybářů večer odtroubila konec, teprve si vydechli. Nejlepším rybářem byl Ladislav Štekl. Dostal ohromný věnec. Po nástupu byla slavnostně vztyčena vlajka, odměněni všichni soutěžící dřevěnou rybou a pak se konal táborák. Při něm nechyběla ani harmonika Fandy Zíky. Sláva Levý, osada LUNA.*“ V roce 1968 se rybí rallye konalo 16. června. Bohužel tento rok soutěž nedopadla dobře, protože bylo po deštích, voda byla kalná a úlovek nebyl velký. Na zábavu však přišlo 90 lidí. Poprvé zde vystoupil pětičlenný soubor muzikantů ze Snopoušov pod vedením Bohuslava Kučery. Ti zde hráli až do roku 1984, do smrti Bohuslava Kučery. Kapelu v následujícím roce nahradilo hudební seskupení Country folk the kunos. 15. ledna 1977 navždy po delší nemoci ve věku 63 let odešel Ladislav Štekl, letitý vítěz rybí rallye. Od tohoto roku se rybí rallye konalo s dodatkem „Memoriál Ládi Štekla“. Rok 1987 byl jubilejní, neboť uplynulo 20 let od zavedení této tradice. Rybářské závody se také konaly na rybníce pana Pouby v Lišicích.

Na rybářský kroužek chodili ...
Luboš Jícha (*1962) z Krasavec čp. 4 se rybaření začal věnovat asi ve čtvrtém ročníku na základní škole (v Líních), kdy chodil na rybářský kroužek. Nyní nejvíce chytá na řece Úhlavě. Rád také jezdí na Orlík a zúčastňuje se sportovního rybolovu (Chyť a pusť). Větší ryby pouští. Nejvíce chytá kapry technikou na položeno a plavanou. Dříve ryby nejedl. Před deseti lety znovu začal. Nejvíce si pochutná na kaprovi či úhoři z domácí udírny, rybě na olivovém oleji nebo osmaženém v trojobalu.

Jan Plas (*1984) z Dolní Lukavice čp. 185 se k rybaření dostal v dětství přes kamaráda. S ním začal chodit na rybářský kroužek v rodné Příbrami. Později kroužek pomáhal vést a působil jako vedoucí na rybářských táborech (na Orlíku) do 18 let. Od 25 do 30 let měl malou přestávku. Když mu bylo 30 let, dostal od manželky rybářskou povolenku. Vrátil se znovu ke svému koníčku a chytá pod Rybářským svazem Přeštice. Dříve si rád zachytal na rybníku Labuť v Žinkovech, který v roce 2020 vypustili, na litické přehradě. Nyní chytá na řece Úhlavě (v Dolní Lukavici a Předenicích). Ryby má rád. Prozrazuje: „*Připravuji je na česneku s paprikou. To chutná i těm, kteří rybu příliš nemusí. Připravuji to nejen doma, ale ochutnal také jeden kolega z práce a myslel si, že jí vepřové. Ryby vykostím, že je mohou jíst i mé malé dcery.*"

Václav Kubát (*1986) z Dolní Lukavice čp. 274 se rybaření věnuje od útlého dětství, kdy chodil s dědou chytat na řeku v Lužanech. Rybářem je také jeho otec. Na základní škole pan Kubát chodil na rybářský kroužek a asi v deseti letech si udělal rybářský lístek a začal chytat sám. „*Nejvíce chytám na soukromých rybnících v rámci Chyť a pusť, ale také na řece Úhlavě a na litické přehradě,*" sdělil. Za největší úlovek považuje rybu 88 cm a 14 kg. V roce 2019 chytil ve Vysoké Libyni rybu kolem 13 kg (viz foto). Ryby příliš nekonzumuje, občas pstruha a tresku.

Mgr. Eva Horová

Naše zahrady

Hezkou zahradou se mohou pochlubit manželé Lenka (*1971) a Antonín (*1964) Švihlovi z Dolní Lukavice čp. 232. Již během stavby svého domu v roce 2008 společně nasázeli k plotu thuje a později přišly na řadu ovocné stromy. V roce 2009 dům zkolaudovali a začali s dalšími zahradními pracemi, zejména na předzahrádce. Osázeli ji okrasnými keři (bobkovišeň, šeřík, tavola, rododendron, sakura) a trávami. Paní Švihlová říká: *„Syn si vzpomněl, že by si rád udělal malé jezírko. To se také stalo a v malém jezírku pěstoval masožravé rostliny. Později ho s manželem rozšířili a dnes v něm máme i okrasné rybičky."* Švihlovi mají zahradu ve venkovském stylu, líbí se jim, když zahrada kvete od jara do podzimu. Inspiraci nachází v časopisech o zahradničení a v televizi. Pan Švihla sdělil: *„I když zde není vůbec ideální půda k pěstování, těší nás, že zde vůbec něco vyroste."*

Mgr. Eva Horová

Věděli jste, že ...

Miloslav Štich (*1972) z Lišic čp. 34 chová exotické ptactvo?
V roce 2006 dostal od svého otce z Přeštic dvě andulky. Jelikož vyrůstal na malém hospodářství, věděl, jak se o ně postarat a brzy tento pár rozmnožil a začal se chovem více zabývat. V současné době má ve voliéře na zahradě mnoho druhů rosel, papoušky nádherné, papoušky zpěvavé, andulky, zebřičky, neofémy a také křepelky čínské. Dříve exotické ptactvo prodával na burzách (i U Bílé růže v DL) a nyní, kdy se burzy nesmí pořádat, si ptactvo vyměňuje s chovateli v okolí a prodává je na inzerát.

Mgr. Eva Horová

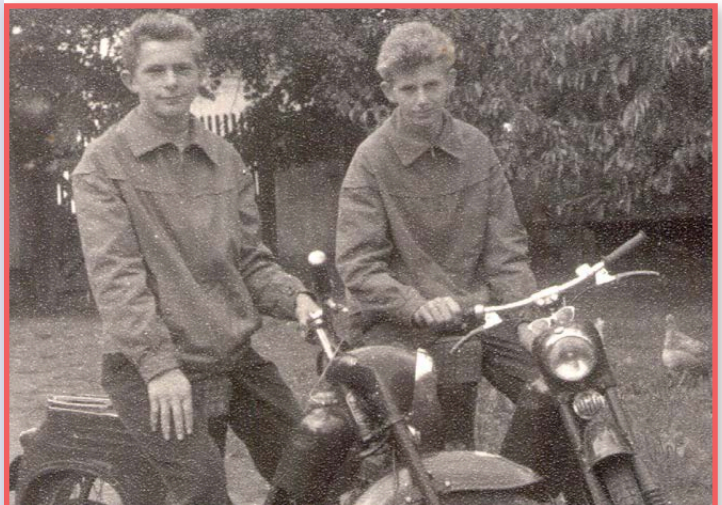
Na slovíčko s Jitkou Flachsovou (*1963)

Často Vás vidím u stánku s cukrovinkami v Dolní Lukavici, jak jste se k tomu dostala?
Pocházím z rodiny, která se odpradávna živila provozováním zábavy. Babička s dědou byli loutkoherci a vystupovali po celých Čechách, Moravě a na Slovensku. Babička Kočková (z matčiny strany) pochází z vesničky Mileč u Nepomuka, jejich sousedy byli Klausovi (prezident Václav Klaus). Maminka pracovala jako artistka v rodinném cirkusu Barcaroli a tatínek (Flachs) pocházel z rodiny, která objížděla s atrakcemi poutě. Vyrůstala jsem v tomto prostředí, a když jsem se provdala (manžel p. Flachs, vyučený zedník, ale nebyli jsme příbuzní), pokračovala jsem do roku 1988 v atrakcích na pouti a poté jsem začala provozovat stánek s cukrovinkami (cukrovou vatou, popcornem, pražených mandlemi a oříšky).

Jak jste se dostala do Dolní Lukavice (čp. 102)?
Pocházím z Plzně a manžel z Nepomuku. Když byly naše čtyři děti malé, často byly nemocné. Dětská lékařka nám doporučila opustit město a nastěhovat se na venkov. Vybírali jsme nějakou chalupu na víkend a na léto, ale nakonec jsme se sem ihned po koupi v roce 1993 natrvalo nastěhovali.

Co vás na této práci baví?
Když jsem byla malá, líbilo se mi, že jsme cestovali a každý týden jsem byla v jiné škole. Za školní docházku jsem poznala mnoho spolužáků, učitelů. Pokaždé jsme byli jinde, měli jsme to pestré. Dodnes mám mnoho známých lidí po celé ČR. Když se stánkem někam jedu, vždy se těším, že se se známými zase potkám.

Mgr. Eva Horová

Fotohádanka

Řešení z minule:
Jedná se o dům čp. 93 v roce 1955.

Poznáte lukavické mládence na motorce?

Řešení:
Jaroslav Šilhánek (vlevo)
a František Tančoušek

Mgr. Eva Horová

ZÁHADNÉ MÍSTO

Poznáte, o co se jedná?
Řešení z minule: lišický mlýn

Foto připravil Václav Živný.

Řešení: Zadní vchod do pivovaru v DL, proti čp. 84

Mgr. Eva Horová

NOVÍ OBYVATELÉ

Slečna Bc. Zuzana Strnadová (*1993) se do Dolní Lukavice čp. 112 přistěhovala 12. října 2020 ze Spáleného Poříčí. Přistěhovala se proto, že zde bydlí její partner Jakub Šmat. Bydlení v Dolní Lukavici se jí líbí, jedná se o klidné místo s velice dobrou občanskou vybaveností i kulturním vyžitím. Výhodou je dopravní spojení (autobus) například do nedalekých Přeštic nebo do Plzně. Je ráda, že se v obci nachází mateřská a základní škola a dětské hřiště.

JUBILANTI SRPEN

Brož Václav, DL	70 let
Hajžmanová Jar., DL	82 let
Halama Jiří, L	50 let
Králová Růžena, DL	92 let
Nohavec Václav, K	80 let
Šesták František, DL	81 let

Obec Dolní Lukavice všem gratuluje a přeje hodně zdraví do dalších let.

HLASATEL – časopis obyvatel Dolnolukavicka. Vydává Obec Dolní Lukavice. Vychází 8x v roce v nákladu 450 výtisků. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Za obsah článků odpovídají jejich autoři. Registrováno MK ČR E 12350 Adresa redakce: Obecní úřad Dolní Lukavice 134, 334 44.
Archiv www.dolni-lukavice.cz, zodpovědný redaktor Michal Böhm – ekonom@dolni-lukavice.cz, grafika Michal Böhm, Mirka Štychová. Členové redakční rady: Mgr. Eva Horová, Mirka Štychová.